

Ростока М.Л.,
старший науковий співробітник
відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти
ДНПБ України імені В.О. Сухомлинського
(м. Київ)

ВАЖЛИВІ АСПЕКТИ ФОРМУВАЛЬНОГО ЕТАПУ НАУКОВО- ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОБЛІКОВЦІВ З РЕЄСТРАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКИХ ДАНИХ

У процесі науково-педагогічного дослідження, що розкриває важливі аспекти формувального етапу дисертаційної роботи на тему «Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних», було представлено низку основних результатів, а також науково-методичне обґрунтування та особливості їх практичної реалізації [1, с. 63–147].

Загальна методика науково-педагогічного дослідження у своєму підґрунті має концептуальні й теоретико-методологічні принципи організації, проведення та математичного оброблення результатів науково-педагогічного пошуку за вивченням певного наукового доробку вітчизняних і зарубіжних вчених таких, як: С. Архангельський, А. Ашерев, С. Гончаренко, Г. Єльнікова, О. Жосан, Н. Кузьміна, П. Лузан, С. Сисоєва, М. Скаткін, М. Теловата та ін. Це дало змогу організувати науково-дослідний пошук у руслі цілеспрямованої методичної послідовності й отримати прогнозований результат.

В ході аналітичних розвідок автором визначено зміст і структуру професійної компетентності обліковців з реєстрації бухгалтерських даних, що відображають її сутність, котра виявляється в існуючих особливостях її формування у закладах професійної освіти, а також у специфіці здійснення професійної (облікової) діяльності на виробництві. У структурі професійної компетентності виокремлено взаємозалежні і взаємообумовлені компоненти професійної компетентності обліковців з реєстрації бухгалтерських даних (далі – обліковців): мотиваційний, соціально-психологічний, суб'єктний, культурологічний, когнітивний та технологічний. Відповідно до компонентів встановлено критерії до показників оцінювання її сформованості, а саме: мотиваційно-ціннісний (потреба у набутті професії; інтерес до пізнання; цілеспрямованість), особистісний (професійно-важливі та навчально-інтелектуальні якості; здатність до саморозвитку, самоконтролю та саморегуляції; готовність до співпраці та міжособистісної взаємодії; вміння адаптуватися до нових умов; здатність до налагодження соціально-комунікативних зв'язків у міжкультурному просторі), знаннєвий (повнота,

міцність, глибина професійних знань), організаційно-технологічний (ступінь прояву фахових навичок та умінь, у т.ч. засвоєння ІКТ і застосування виробничих технологій; здатність виконувати змістово-процесуальні функції) створили підґрунтя для розроблення діагностичного інструментарію – факторно-критеріальних (кваліметричних) моделей (управління процесом формування професійної компетентності; діяльності педагогічного працівника з формування професійної компетентності; загальної оцінки роботодавцями рівня кваліфікації обліковців, оцінювання рівнів сформованості професійної компетентності майбутніх обліковців за компонентами) для оцінювання їхньої професійної компетентності за чотирма рівнями (елементарним, базовим, достатнім, оптимальним), вибір яких відбувся з врахуванням пропозицій Національної рамки кваліфікацій. У виборі критеріїв до показників оцінювання рівнів професійної компетентності майбутніх обліковців враховано основні професійні функції (прийом та контроль первинної документації за відповідними об'єктами бухгалтерського обліку (перевірка законності складання, повноти записів, достовірності вказаних вимірювань, ідентичності підписів та комп'ютеризоване ведення реєстраційних процедур з бухгалтерськими даними на підприємстві засобами спеціалізованого програмного забезпечення).

Також у процесі дослідження теоретично обґрунтовано педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх обліковців: моделювання процесу професійної підготовки майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних на компетентнісній основі; мотивування майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних до оволодіння професією на адаптивних засадах; створення інформаційного освітнього середовища професійної підготовки майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних на основі інформаційно-бібліотечного та інформаційно-комунікаційного забезпечення. З'ясовано, що педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх ОРБД є педагогічною категорією, що відображатиме сукупність взаємопов'язаних і взаємообумовлених обставин освітньої діяльності (єдність об'єктивного і суб'єктивного) зовнішніх і внутрішніх факторів, від реалізації яких залежить підвищення рівня професійної компетентності майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних. Для цілеспрямованого впровадження концептуальних ідей дослідження розроблено модель професійної підготовки майбутніх обліковців на компетентнісній основі, що структурує такі блоки: методологічно-цільовий, змістово-процесуальний та діагностично-результативний. Модель виконує декілька функцій: є інструментом дослідження професійної компетентності як педагогічної категорії; відображає логіку професійно зорієнтованої діяльності як учнів так і педагогічних працівників щодо постійного і цілеспрямованого особистісного удосконалення; унаочнює основні позиції досліджуваного процесу, узагальнює результати.

До того ж, як результат науково-педагогічного дослідження розроблено та апробовано у закладах професійної освіти «Авторську педагогічну технологію формування професійної компетентності майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних на адаптивних засадах» щодо реалізації встановлених педагогічних умов, яка визначається як науково-обґрунтована педагогічна система професійної підготовки кваліфікованих робітників бухгалтерської справи, що включає специфіку професійної діяльності обліковців й визначені до неї критерії та показники оцінювання результативності формування професійної компетентності та передбачає професійне використання учнями інформаційно-комунікаційних технологій.

Список використаних джерел:

1. Ростока М. Л. Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Марина Львівна Ростока; Українська інженерно-педагогічна академія. Харків, 2017. 350 с.

Сакада Т.Д.,
заступник декана
обліково-статистичного факультету,
старший викладач кафедри економіко-математичних дисциплін
та інформаційних технологій
Пантелєєв В.П.,
д.е.н., професор
кафедри обліку та оподаткування,
*Національна академія статистики, обліку та аудиту
(м. Київ)*

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»

До складу моделі лідерських компетенцій працівників сучасних підприємств входять: орієнтація на створення цінностей, бачення кінцевого продукту, саморозвиток, робота в умовах невизначеності, пізнавальна гнучкість та ін. Утворення професійної компетентності фахівців-бухгалтерів сприяє досягненню передбачених позитивних змін в економіці України.

Вимоги до лідерських компетенцій. Дослідниками встановлено, що крім високих доходів кращих фахівців працювати з власниками мотивують три речі: прагнення до постійного розвитку – вони так запрограмовані. Потрібна сучасна система освіти всіх рівнів, а таланти потребують визнання і